

Publieke raadpleging – CREG (PRD)1109/11

Geachte,

hierbij verwijzend naar het publiek raadplegingsdocument (PRD) 1109/11 van 24 maart 2022 (het **Ontwerpbesluit**) waarin de CREG een ontwerp van besluit tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met transmissiefunctie voor de regulatoire periode 2024-2027 voorlegt.

Via dit schrijven wil het Virya Energy zijn opmerkingen formuleren omtrent het Ontwerpbesluit.

In bijlage vindt u tevens de reacties van het Belgian Offshore Platform (BOP) en van Waterstofnet, welke eveneens door Virya Energy ondersteund worden.

1. Verhoogde investering door Elia in tarifaire periode 2024-2027 :

Er wordt aangegeven dat er een aanzienlijke toename van de investeringen zal zijn tussen de periode 2024-2027 tov 2020-2023, zowel voor vervangingsinvesteringen van de bestaande infrastructuur als voor nieuwe, grootschalige projecten die rechtstreeks verband houden met de energietransitie. Wij erkennen dat er grote investeringen zullen nodig zijn op het transmissienet om de energietransitie te kunnen realiseren.

We willen dan ook streven dat de tarieven zoals toegepast door de netbeheerder op een transparant, niet-discremerend zijn worden opgesteld, waarbij rekening zal worden gehouden met de impact van de energietransitie.

2. Vrijstelling voor Energieopslagfaciliteiten :

Bij de wijziging van de Elektriciteitswet dd 08/03/2022 werd een bijkomende definitie opgenomen voor energieopslag (Artikel 2, 62°bis). Dit is in lijn met de implementatie van artikel 2, 60° Richtlijn 2019/944/EC

In de veronderstelling dat hiermee ook naar de verwijziging van energieopslag, zoals opgenomen in artikel 2, 59° van de richtlijn 2019/944/EC, van toepassing is, betreuren we het feit dat in de nieuwe tariefmethodologie enkel verwezen wordt dat een vrijstelling voor installatie met een elektriciteitsopslag (artikel 2, 63°) zoals opgenomen in artikel 12, § 5, 27° van de elektriciteitswet.

Wij zijn de mening toegedaan dat installaties dat Power to Gas (PtG) installaties, zoals waterstofproductie faciliteiten (elektrolyzers), voldoen aan de definitie zoals opgenomen in de Richtlijn 2019/944/EC, artikel 2, 59° en dus eveneens moeten kunnen genieten van de vrijstelling van de Transporttarieven zoals nu worden toegekend voor installaties met

elektriciteitsopslag. Door deze vrijstelling van transporttarieven voor elektriciteitsopslag worden faciliteiten voor energieopslag op een discriminerende wijze behandeld.

Om de economische haalbaarheid van PtG installaties te stimuleren is een vrijstelling van de transporttarieven aangewezen. Een tijdelijke maatregel voor de eerste projecten (pilootprojecten) zou een belangrijke bijdrage kunnen leveren in de ontwikkeling van deze projecten.

Alle studies die een net zero energiesysteem bestuderen verwijzen naar de nood aan groene waterstof (gebaseerde molecules), naast vergaande elektrificatie. De ontwikkeling van pionierinstallaties in België is hiervoor van strategisch belang, wat ook bevestigd wordt in de federale waterstofstrategie.

3. Sectorkoppeling en systeemintegratie :

We beamen het feit in artikel 4 dat de tarieven de energie-efficiëntie en de diversifiëring moeten bevorderen van de flexibel inzetbare middelen. Wij zijn niet overtuigd dat alle flexibel inzetbare middelen een verhoging van tarifiering met zich meebrengt en willen hiermee benadrukken dat stimulerende maatregelen ter bevordering van deze flexibiliteit eveneens moeten opgenomen worden in de nieuwe tariefmethodologie.

PtG installaties kunnen deze flexibiliteit aanbieden en kunnen hier zeker een ondersteuning bieden op een efficiënte wijze aan het transmissienet.

4. Bijlagen :

4.1. Reactie BOP (3 pagina's)

4.2. Reactie Waterstofnet (3 pagina's)

Publieke raadpleging – CREG (PRD)1109/11 m.b.t. tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet voor de regulatoire periode 2024-2027

Wij verwijzen naar het publiek raadplegingsdocument (PRD) 1109/11 van 24 maart 2022 (het Ontwerpbesluit) waarin CREG een voorstel maakt voor de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet voor de regulatoire periode 2024-2027.

Met dit schrijven wil het Belgisch Offshore Platform (het BOP) opmerkingen formuleren omtrent het Ontwerpbesluit.

1. Onduidelijkheid over de effectieve tarifaire impact

BOP betreurt dat in de procedure voor de goedkeuring van de tariefmethodologie (zoals beschreven in de overeenkomst¹ tussen CREG en Elia van 22 december 2021) er geen mogelijkheid voorzien wordt aan de netgebruikers en marktpartijen om inzage te krijgen in concreet cijfermateriaal die Elia naar voor schuift ter verantwoording van de tarifaire voorstellen, noch de mogelijkheid krijgt te reageren in een publieke consultatie op deze tarifaire voorstellen. Zonder dergelijke informatie is het niet mogelijk om de effectieve tarifaire impact te becijferen en hierover gerichte opmerkingen te formuleren met het oog op het bereiken van een evenwichtig tarifair voorstel.

BOP wenst daarom voor te stellen om minimaal ingevulde tariefmatrices te publiceren tijdens de publieke raadpleging met betrekking tot de beslissende elementen van de ontwikkelingen voorzien in het toekomstige tariefvoorstel, die Elia voorafgaand aan het indienen van het tariefvoorstel dient te organiseren in het voorjaar 2023.

2. Tijdige realisatie van belangrijke infrastructuurprojecten en referentietermijnen

Met het oog op een tijdige en gegarandeerde aansluiting van bijkomende offshore wind productie in het Belgische deel van de Noordzee, vindt BOP het belangrijk om alle gerelateerde projecten op te nemen in de lijst van projecten die worden onderworpen aan de stimulans (cf. §2.2). Zonder voorafname aan recente ontwikkelingen die nog niet publiek gekend zijn en eventueel zullen opgenomen worden in het Federaal Ontwikkelingsplan dat Elia dient op te stellen voor de periode 2024-2034, denken we hierbij aan de projecten m.b.t. het energie-eiland in de Belgische Noordzee, MOGII, Ventilus en Boucle du Hainaut.

Aangezien de vier voorgenoemde projecten aan elkaar gelinkt zijn en er geen bijkomende offshore aansluitingscapaciteit mogelijk is zonder realisatie van alle vier de projecten lijkt het niet logisch om alsnog 80% van het jaarlijkse maximaal te behalen bedrag toe te kennen indien maximum één project uit de lijst niet binnen de vastgelegde termijn kon worden gerealiseerd. BOP wenst daarom voor te stellen om een stimulans te voorzien in functie van tijdige realisatie van bijkomende offshore aansluitingscapaciteit voor de Prinses Elisabethzone in plaats van project-specifieke stimuli.

---

¹ <https://www.creg.be/nl/professionals/toegang-tot-het-net/elektriciteit-transmissie/nettarieven-elia/tariefmethodologie-2024-2027>

3. Noodzakelijke kosten (§5.3.2)

“Art 10. 14) De kosten van de aankoop van volgende diensten voor de infrastructuur op zee zoals de Modular Offshore Grids, die gefactureerd worden door derden, en na aftrek van de tussenkomst van verzekeringen:

- seabed surveys, voor zover deze kosten niet geactiveerd zijn;*
- de reparatie van kabels: alle kosten voor de reparatie van een van de onderzeese kabels;*
- het opnieuw ingraven van kabels: werken om een kabel terug in te graven wanneer uit monitoring en onderzoek van de zeebodem is gebleken dat dat noodzakelijk is;*
- herstel van het platform: alle kosten om de schade aan het platform en de uitrusting ervan als gevolg van een botsing met een boot die niet door de netbeheerder wordt bestuurd, te herstellen.”*

Er zou verwacht worden dat er een voldoende provisie werd aangelegd voor seabed surveys en het opnieuw ingraven van kabels? In welke mate zijn er dan nog kosten buiten het actief?

Er zou verwacht worden dat Elia zich voldoende verzekerd tegen schade van derden aan het platform en kabels waardoor deze herstelkosten gedekt zijn.

4. Offshore aansluitingstarieven

In het tariefvoorstel voor de periode 2020-2023 werd een nieuw en specifiek tarief ingevoerd voor offshore aansluitingsvelden. BOP is nog steeds van mening dat de creatie van een dergelijk specifiek tarief onredelijk en discriminerend is voor de netgebruikers met offshore aansluitingsvelden, te meer er in de tariefmethodologie rekening gehouden wordt met een bijkomende risico-premie voor het dekken van bijkomende risico's gedurende de afschrijvingsperiode van het Modular Offshore Grid I.

In het kader van de nieuwe ontwikkelingen in de Prinses Elisabethzone, met tendering van de offshore wind kavels en een geplande aansluiting op een energie-eiland, is het van essentieel belang voor de kandidaat-ontwikkelaars om zichtbaarheid te krijgen over de nettarieven op lange termijn om deze kosten degelijk te kunnen begroten in hun aanbieding. Indien het de betrachting is om opnieuw een specifiek tarief te ontwikkelen voor de parken aangesloten op MOGII, dient er op een transparante wijze vastgelegd te worden welke kosten er specifiek zullen doorgerekend worden aan de betrokken netgebruikers. Een degelijke en volledig transparante opsplitsing wordt des te belangrijker indien delen van het MOGII project tevens als interconnector zullen uitgebaat worden door Elia in de context van een hybride project. Bovendien wordt het energie-eiland door Elia aangeprezen als een kosten-efficiëntere oplossing ten opzichte van een multi-platformoplossing. Het lijkt ons dan ook logisch dit gereflecteerd te zien in de betreffende tarieven.

5. Beheer en ontwikkeling van de netinfrastructuur

Bijlage 2 - 2.2.3° de tarieven voor het ter beschikking gestelde vermogen

“2.7 Een aanvullend tarief of een boete moet worden voorzien in geval van overschrijding van het contractueel ter beschikking gestelde vermogen.”

Zoals momenteel contractueel geregeld dient het tarief voor het ter beschikking gestelde vermogen gecompenseerd te worden indien een hoger vermogen het resultaat is van een (verplichte) ondersteunende dienst voor de spanningsregeling.

6. Diensten ter compensatie van de onevenwichten

Bijlage 2 - 4.2.2° het tarief voor het behoud en het herstel van het individuele evenwicht van de toegangsverantwoordelijken.

“4.5 Het tarief voor het in stand houden en het herstellen van het individuele evenwicht van de toegangsverantwoordelijken laat toe om de onevenwichten in de Belgische regelzone zo goed mogelijk te compenseren op het gebied van de kosten en biedt de toegangsverantwoordelijken gepaste stimulansen opdat ze hun injectie en hun afname in evenwicht brengen.”

Het onevenwichtstarief zou niet in die mate stimulerend (of penalisierend) mogen werken zodat er spelers uit de markt worden gedreven, zoals in het verleden reeds gebeurde in de België. De tariefstructuur dient het openhouden van voldoende competitie in acht te nemen.

7. Diensten voor de integratie van de elektriciteitsmarkt

Bijlage 2 – 5 De diensten voor de integratie van de elektriciteitsmarkt

BOP heeft bedenkingen bij het doorrekenen van bepaalde diensten voor integratie van de elektriciteitsmarkt naar de netgebruikers. Enerzijds kan men zich afvragen of dit tot de opdracht van de netbeheerder dient te behoren, en niet beter uitgevoerd zouden worden door een meer onafhankelijke partij, die geen enkel ander doel heeft dan het vinden van het maatschappelijke optimum. Anderzijds zou het niet rechtvaardig zijn indien er kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden doorgerekend naar de netgebruikers, die louter dienen ter ondersteuning van de business case van de beursgenoteerde netbeheerder. Dit kan bovendien bijzonder cynisch worden indien bepaalde ontwikkelingen sommige marktpartijen negatief zouden beïnvloeden en in het voordeel zijn van Elia, en diezelfde marktpartijen via het tarief voor deze diensten het onderzoek er naartoe tevens helpen financieren. Men kan zich dus terecht afvragen of het maatschappelijk onderzoek niet beter door een derde onafhankelijke partij zou worden uitgevoerd en het niet beter is de netbeheerder hierin minder financiering en een minder leidinggevende rol te geven.

BOP stelt voor om een meer gedetailleerde opsplitsing te maken tussen diensten die louter te maken hebben met het beheer van het net, waar Elia een onafhankelijke rol kan spelen, en diensten waarbij Elia een belanghebbende partij is. Dit zou verder moeten gaan dan louter het commercieel beheer van de contracten zoals momenteel voorzien. Elementen waarbij Elia een belanghebbende partij is zouden niet mogen doorgerekend worden naar de netgebruikers.

Bijdrage WaterstofNet publieksconsultatie CREG

Wat is WaterstofNet?

WaterstofNet is een kennis- en samenwerkingsplatform dat wil bijdragen aan een koolstofneutrale samenleving door het ondersteunen en realiseren van waterstofprojecten in Vlaanderen en Nederland. Samen met de industrie en overheden zorgen we voor concrete realisaties op het terrein en leggen we de basis voor verdere samenwerking. WaterstofNet coördineert sinds 2016 de “**Waterstof Industrie Cluster (WIC)**”. De cluster telt ruim 120 spelers en op regelmatige basis mogen we nieuwe leden verwelkomen. De leden situeren zich over de gehele waterstofwaardeketen bestaande uit spelers betrokken in de productie van groene energie, de productie van waterstof, het transport en de opslag van waterstof, bedrijven actief in waterstoftechnologie en - toepassingen tot de uiteindelijke eindgebruikers.

Introductie

De CREG legt haar tariefmethodologie voor de regulatoire periode 2024-2027 vast in een besluit dat aan de netbeheerder wordt overgemaakt zodat hij op basis hiervan zijn tariefvoorstel met betrekking tot de regulatoire periode 2024-2027 kan opstellen. Het ontwerp van besluit tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie voor de regulatoire periode 2024-2027, dat werd uitgewerkt na overleg met de netbeheerder, wordt aan een publieke raadpleging onderworpen. WaterstofNet, als vertegenwoordiger van de Waterstof Industrie Cluster, wenst op deze consultatie te reageren.

Vrijstelling directe opslag van elektriciteit

Artikel 4 van het ontwerp van besluit zet uiteen hoe de tariefstructuur is opgebouwd, maar ook welke installaties of toepassingen zijn uitgezonderd van deze transmissienettarieven. Zo luidt bijvoorbeeld Art 4 § 9 als volgt:

*“De installaties voor de opslag van elektriciteit aangesloten op het transmissienet of op netten met een transmissiefunctie en waarvan de indienststelling gebeurt na 1 juli 2018 **genieten gedurende een periode van tien jaar na hun initiële indienststelling van een vrijstelling op de transmissienettarieven, met uitzondering van de tarieven voor de aansluiting. De installaties...**”.*

Deze uitzondering wordt geïntroduceerd om de installatie van directe opslagcapaciteit van elektriciteit (zoals batterijparken) aan te moedigen omwille van de gekende voordelen zoals de flexibiliteit die ze in het elektriciteitssysteem brengen. Hoewel WaterstofNet deze doelstelling enkel maar kan onderschrijven, is het van mening dat deze uitzondering **onvolledig is en uitgebreid zou moeten worden naar de indirecte opslag van elektriciteit via de productie van (groene) waterstof.**

Argumentatie

Concurrentievermogen en gelijke concurrentievoorwaarden met andere vormen van (ondersteunde) energieopslag en ondersteunende diensten voor het net anderzijds, zijn van het grootste belang als we geloven in de rol van waterstof in de energietransitie, zoals de EU en de federale regering doen. Groene en flexibele waterstofproductie **verhoogt immers de efficiëntie van het hele energiesysteem,**

levert **besparingen** op energiekosten op voor het publiek¹, **vermijdt curtailment van hernieuwbare elektriciteitsbronnen in België en redispatching**, werkt mee aan het oplossen van **congestieproblemen** (vergemakkelijkt de efficiënte benutting van netten tot de Europese CEP-norm van gemiddeld 70% capaciteit voor day-ahead) en **zorgt voor een betere benutting van onze elektriciteitsinfrastructuur** (o.a. meer elektrische import wordt mogelijk met dezelfde infrastructuur).

De **belangrijkste kostencomponent** in de productie van groene waterstof is elektriciteitskost. Naast de prijs van de grondstof ("commodity") vertegenwoordigen de **netwerktarieven en heffingen/belastingen een belangrijk deel van de energierekening**. Voor de laatste twee prijscomponenten zijn er:

- Goede argumenten om deze netvergoedingen en heffingen/belastingen (geheel of gedeeltelijk) vrij te stellen. Groene waterstofproductie biedt immers de mogelijkheid om het elektriciteitssysteem te ondersteunen (sector-koppeling) en kan ervoor zorgen dat de integratie van hernieuwbare energiebronnen vergemakkelijkt wordt (sectorale integratie).
- Aanknopingspunten in de wet- en regelgeving om deze vrijstellingen te verlenen (zie hieronder).

Juridische aanknopingspunten

De vraag om ook de indirecte opslag van elektriciteit via de productie van waterstof gedurende tien jaar vrij te stellen van de transmissienettarieven vindt ondersteuning in een aantal recente wetgevende en beleidsmatige **aanknopingspunten**, te beginnen met het **ontwerpbesluit** zelf dat in artikel 4 § 4 het volgende stipuleert:

*"De tarieven bevorderen de energie-efficiëntie alsook de diversifiëring van de **flexibiliteitsbronnen** waarover de netbeheerder kan beschikken, waaronder meer bepaald het vraagbeheer."*

Grootschalige elektrolyse kan zeker gekwalificeerd worden als een dergelijke bron van flexibiliteit, meer bepaald op dagen van overvloedige zon en/of wind waar de overvloedige groene elektriciteit opgeslagen kan worden in de vorm van groene waterstof waardoor het net in balans blijft. De tarieven zouden dus waterstof als flexibiliteitsbron moeten bevorderen volgens het ontwerpbesluit zelf.

Een **tweede aanknopingspunt** vinden we in de **federale waterstofstrategie** van 2021, waar de federale overheid zelf de intentie aangeeft om een uitzondering op belastingen, accijnzen of toeslagen op zijn minst te onderzoeken voor elektrolyse:

*"Ten slotte kan de ontwikkeling van innoverende activiteiten ook worden **ondersteund door een aanpassing van de belastingen, accijnzen of toeslagen die zij moeten betalen**. Vanuit dit oogpunt, en gezien het belang van de ontwikkeling van de **eerste elektrolysecapaciteiten** in België zodat de ondernemingen hun ervaring op dit gebied kunnen ontwikkelen, zal de federale regering onderzoeken*

---

¹ Het gebrek aan systeemtoereikendheid wordt gecompenseerd door mechanismen voor systeemtoereikendheid (die ook openbare kosten met zich meebrengen). In die zin zou de aanwezigheid van elektrolyzers (korte termijn) en een onderling verbonden waterstof-backbone (lange termijn), die toegang geven tot goedkope en omvangrijke energieopslagcapaciteit met seizoensregulering en P2G-omzettingsinstallaties op verschillende (elektriciteit/gas) geoptimaliseerde locaties samenbrengen, de algemene prestaties van het lokale energiesysteem en de efficiëntie van het infrastructuurgebruik voor het transport van stroom aanzienlijk verbeteren (we gaan meer doen met dezelfde stroominfrastructuur). **Dit zou de energierekening voor de eindverbruikers verbeteren** (de plaatselijke industrie is een van de belangrijkste begunstigen) en de strategieën voor sectorale koppeling en sectorale integratie in praktijk brengen die de Europese Commissie in haar meest recente strategieën voor waterstof en sectorale integratie bepleit.

*in hoeverre zij aan deze installaties een al dan niet **tijdelijk voordeel kan toekennen op de bijdragen en tarieven voor elektriciteit die vallen onder de federale bevoegdheid***²

Naast deze nationale aanknopingspunten is het interessant om te kijken wat er gebeurt in onze buurlanden en naar de recente ontwikkelingen op het Europese toneel. Als **derde aanknopingspunt** kijken we daarom naar wat buurland **Duitsland** doet. Duitsland verleent een uitzondering aan opslagcapaciteit via elektrolyse én ging zelfs verder gezien er niet alleen de federale toeslag maar ook de tarieven voor openbare dienstverplichtingen worden vrijgesteld. Om een gelijk speelveld te garanderen voor onze bedrijven met hun concurrenten in onze buurlanden is het van cruciaal belang dat België niet achterblijft en gelijkaardige maatregelen invoert.

Het **vierde aanknopingspunt** zijn de recente ontwikkelingen die zich op Europees niveau afspelen, en meer specifiek de nieuwe definitie van “*energieopslag*” uit het **Clean Energy Package**. Het pakket definieert artikel 2, 59) de opslag van energie als volgt:

*“in het elektriciteitssysteem, het uitstellen van het uiteindelijke gebruik van elektriciteit tot een later moment dan het moment waarop de elektriciteit is opgewekt, of het omzetten van elektrische energie in een vorm van energie die kan worden opgeslagen, het opslaan van dergelijke energie, en de daaropvolgend omzetting van dergelijke energie in elektrische energie of een andere energiedrager”*³

Deze nieuwe definitie is gebaseerd op een bredere kijk op de energietransitie, die impliciet **ook water-elektrolyseurs omvat** als faciliteiten die elektrische energie omzetten in een energievorm die kan worden opgeslagen en gebruikt als een andere energiedrager. Deze evolutie is goed, gezien systeemintegratie impliceert dat ook de tarieven en heffingen integraal moeten worden bekeken en niet op elke conversie apart dienen te worden geheven. Hoewel deze definitie over werd genomen in de **Belgische elektriciteitswet**⁴, werd er verder met deze verruiming van de definitie van energieopslag niets gedaan in de wet. Daarom vraagt WaterstofNet om deze nieuwe bredere definitie concreet te implementeren in de Belgische wetgeving en om dezelfde types van vrijstellingen te overwegen als die voor pompaccumulatie en batterijopslag.

Conclusie

Er zijn voldoende argumenten, zowel nationaal als Europees, die de uitbreiding van de uitzondering voor directe opslag van elektriciteit naar indirecte opslag via de productie van groene waterstof wettigen. Deze vraag wordt bovendien gesteund door een industriële cluster van meer dan 120 bedrijven, komende uit de hele waardeketen van waterstof. We hopen aldus dat de CREG van de gelegenheid van de herziening van haar tariefmethodologie voor de periode 2024-2027 gebruik maakt om deze uitbreiding door te voeren.

In afwachting van een eventuele algemene vrijstelling voor groene waterstofproductie die de nodige tijd zal vergen om door te voeren, pleiten we ervoor om op korte termijn (volgende tarifaire periode 2024-2027) alvast de eerste pilootinstallaties die tegen het einde van de tarifaire periode (namelijk 2027) in operatie zullen treden, een vrijstelling van nettatarieven te verlenen.

² Federale Waterstofstrategie, [waterstof-visie-en-strategie.pdf \(fgov.be\)](#), p. 20.

³ Artikel 2(59) RICHTLIJN (EU) 2019/944 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, [RICHTLIJN \(EU\) 2019/ 944 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD - van 5 juni 2019 - betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/ 27/ EU \(europa.eu\)](#).

⁴ Artikel 2, 62bis, [LOI - WET \(fgov.be\)](#).